

Yargıtay 'kaos', CHP 'bölücülük' dedi; yargıda reform sürekli engellendi

ÖMER ŞAHİN

11/01/2011

Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 102. maddesine istinaden yaşanan tahliyeler yargıda reform tartışmalarını yeniden gündeme getirdi. Bugüne kadar yargıda reforma yönelik yapılan çalışmalar Yargıtay, Danıştay, YARSAV ve CHP tarafından sürekli engellendi. CHP, hükümeti 'kadrolaşma ve bölücülük'le suçladı, Yargıtay ise 'kaos'a sebep olacağı gerekçesiyle reformlara karşı çıktı.

Yargıtay'ın depolarında bekleyen 1 milyonun üzerindeki dosyanın doğuracağı sonuçlar yıllar öncesinden biliniyordu. AK Parti hükümeti döneminde yargının 'iş yükünü' hafifletmek adına hazırlanan 3 adım yarım kaldı. Danıştay, hâkim ve savcı alım mülakatlarını kamerayla kayıt mecburiyeti getirdi. Son 4 yılda 5 kez yürütmeyi durdurma kararı alarak hâkim ve savcı açığının kapatılma yolunu da tıkadı. Dava dosyalarının bir bölümünün Yargıtay'a gelmeden bölge adliye (istinaf) mahkemelerinde çözülmesi yüksek yargının iş yükünü azaltmaya dönük önemli bir düzenleme olarak görülüyordu. Yüksek yargı, referandum öncesinde Yargıtay ve Danıştay'ın daire sayısının artırılmasını tercih ederken şimdi ise buna karşı çıkarak istinafların faaliyete geçmesini istiyor. Yasaya göre istinaf mahkemelerinin 2007 yılında kurulması gerekiyordu.

Adalet Bakanlığı, yasanın çıkmasının ardından istinaf mahkemelerinin kurulması için harekete geçti. Bunun için HSYK'ya teklifte bulundu. HSYK, 18 Mayıs 2007'de Ankara, İzmir, İstanbul, Konya, Adana, Erzurum, Diyarbakır, Bursa ve Samsun'da kurulması kararlaştırılan mahkemelerin, hâkim ve savcı sayısının artırılmasından sonra kurulmasının uygun olacağı kararını verdi.

İstinaf mahkemelerinin kurulması beklenirken Yargıtay Başkanlığı'ndan farklı bir yaklaşım geldi. Yargıtay'da toplam 6 daire kurulmasını istedi. Daha sonra ise Yargıtay ve Danıştay ortaklaşa engelleme yoluna gitti. 2008 yılında idari yargıda, istinaf kanunu hazırlığına yönelik komisyon kuruldu. Danıştay Başkanlığı, kurumsal görüş ortaya çıkmadığı gerekçesiyle toplantıları erteledi.

Bölge adliye mahkemelerinin kuruluş süreci ve sonrasında ilginç tartışmalar yaşandı. Dönemin Yargıtay Başkanı Osman Arslan, 2007 yılı adli yıl açılış konuşmasında, bazı altyapı düzenlemelerine ihtiyaç olduğunu söyledi. Arslan, mahkemelerin 1 Haziran 2010 tarihinde faaliyete geçmesini önerdi. Yargıtay ve Danıştay'ın daire sayısının artırılmasına karşı çıktığı bilinen Yargıtay Başkanı Hasan Gerçekler ise o zaman şu anda savunduğu istinaf mahkemelerine karşıydı. Gerçekler, "Eksiklikler sonra tamamlanır görüşü benimsenirse yargıda kaos ortamının yaratılmasına neden olacağı unutulmamalıdır." demişti.

'İstinaf mahkemeleri çözüm değil' diyorlardı

Son tahliyelere en fazla tepki gösteren CHP, bölge adliye mahkemeleriyle ilgili akla hayale gelmeyecek kaygılar dile getirmişti. Niğde Milletvekili Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı Orhan Eraslan, "Bölge adliye mahkemelerinin kurulması ülkenin üniter yapısını bozmaya yönelik bir adımdır." diyecekti. CHP İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ise "İstinaf mahkemeleri, yargının yükünü azaltmayacaktır. Aksine, son günlerde Türkiye'de eyalet sistemi ve özerk yapı söylemlerini sömürmek isteyenlere fırsat tanıyacaktır." ifadelerini kullandı. Konya Milletvekili Atilla Kart'ın sözleri ise hükümeti hedef alıyordu: "İstinaf mahkemelerinin siyasallaşması söz konusudur. Bu nedenle istinaf mahkemelerinin işleyebilmesi için zamana ihtiyaç vardır."